

**Nasjonalparkstyret
for Reinheimen**

Postadresse
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Besøksadresse
Norsk Fjellsenter,
Brubakken 2, 2686 Lom
Norsk Tindesenter
Havnegata 2, 6300 Åndalsnes

Kontakt
Sentralbord: +47 61 26 60 00
Direkte: +47 61 26 62 05
sfinpost@statsforvalteren.no
<http://www.nasjonalparkstyre.no/reinheimen>

Røde kors ved Wiggo Vasshaug Hansen

Saksbehandler Mari Melbø Rødstøl

Vår ref. 2021/12135-5 432.3

Dykkar ref.

Dato 13.01.2022

Reinheimen NP - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - snødekt mark - øvingsplan - B4 kjentmannstur - oppkjøring av spor i Asbjørnsdalen - Brennhaug - Lesja og Dombås Røde Kors Hjelpekorps

Delegert vedtak

Med heimel i verneforskrift for Reinheimen nasjonalpark § 3 pkt. 6.3 a), og verneforskrift for Lordalen landskapsvernområde § 3 pkt. 5.3 a), får Lesja, Brennhaug og Dombås Røde Kors Hjelpekorps, dispensasjon til bruk av snøskuter for gjennomføring av kjentmannstur, B4 Reinheimen vest, jf. godkjend øvingsplan av 06.01.2022.

1. Dispensasjon gjeld for 12 snøskutarar i 2 dagar, innan 1. mars 2022.
2. Dispensasjon gjeld for bruk av 3 snøskutarar, for å køyre løype i Asbjørnsdalen opp til skoggrensa, dagen før kjentmannsturen skal gjennomførast.

Dispensasjonen er gjeve med følgjande vilkår:

- Dagen før køyringa skal lokalt SNO ved Thomas Rødstøl varslast på sms på tlf: 915 47 617.
- Det skal nyttast same køyreprase som er oppgjeve på kartet i søknaden.
- Alle snøskutarane skal køyre etter kvarandre i same køyrespor, for å unngå fleire parallelle køyrespor i terrenget.
- Det skal takast særleg omsyn til villrein, og det skal ikkje køyrast om det er villrein i køyrepraseen. Dersom ein møter på villrein, skal ein vente med å køyre til dyra har trekt unna, eller køyre ein omveg med avstand på minimum 500 m på le side.
- Kopi av løyve og køyreordre (frå politiet) skal være med kvar snøskuter under turen. Køyrerapporten skal sendast til nasjonalparkforvaltar innan 5.juni 2022: (https://www.nasjonalparkstyre.no/uploads/files_reinheimen/Rapporteringsskjema_motorferdsel-redigert2021.pdf).

Snøskuterkøyninga skal gjennomførast med omsyn til natur og miljø, for å unngå skade på vegetasjon og unødig uro av dyrelivet.

Det vert gjort merksam på at motorisert ferdsel også må avklarast med grunneigar og kommunen.

Nasjonalpark	Reinheimen
Naturreservat	Brettingsmoen
Landskapsvernområde	Tafjorden-Reindalen, Trollstigen, Romsdalen, Lordalen, Finndalen, Ottadalen

Klage

Vedtaket kan klagast inn for Miljødirektoratet av partar i saka eller andre som har rettsleg klageinteresse med ein frist på 3 veker jf. forvaltningslova § 28. Ei eventuell klage skal rettast til Miljødirektoratet, men sendast til nasjonalparkstyret for Reinheimen.

Saksopplysningar

Søknad

Viser til vedlagte øvingsplan som er godkjent av Innlandet politidistrikt, samt kjøring av kjentmannsturer i nasjonalparkene som er anbefalt av samme instans.

Dette er år 3 i vår 5 årige øvingsplan.

Vi søker hermed nasjonalparkstyret for Reinheimen om tillatelse til motorisert ferdsel for følgende aktivitet i 2022:

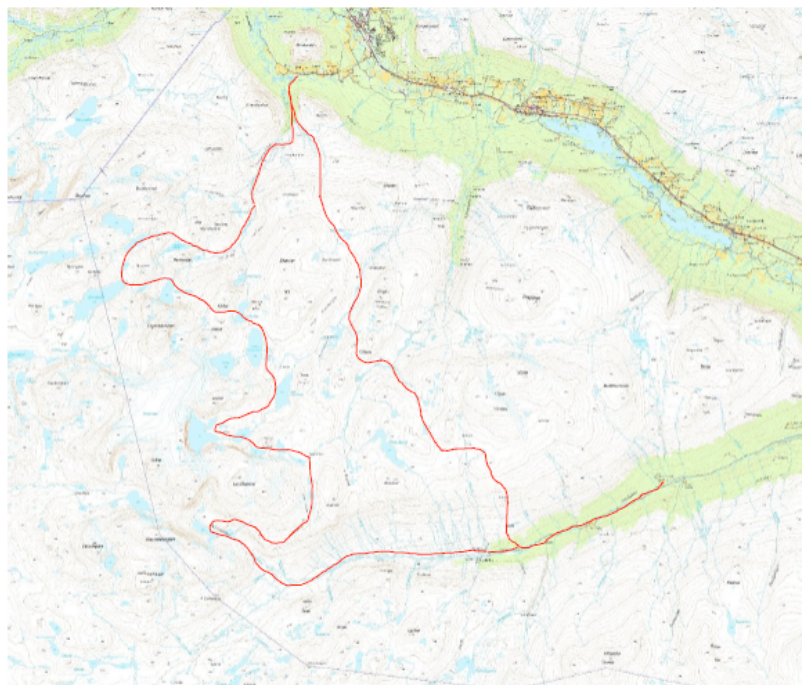
Øvelse B4: Kjentmannstur i Reinheimen nasjonalpark vest.

Motorisert ferdsel med inntil 15 snøskutere, lørdag 26. mars 2022 og søndag 27. mars 2022.

Det søkes også om tillatelse til oppkjøring av spor øverst i Asbjørnsdalen, omlag 700 meter innenfor nasjonalparken fredag 25. mars. Det vil bli brukt 3 skutere på oppdraget.

Det sendes egen søknad til Lesja kommune, samt til grunneiere i Rånå. Vedlagt kart viser kjørerute for motorisert ferdsel i forbindelse med kjentmannsturen.

B4 Kjentmannstur Reinheimen vest

Turen startes og avsluttes ved Rånå.

Overnatting blir på seter i Lordalen.

Løypekjørere og oppsyn blir kontaktet god tid i forveien for å sikre oss gps spor gjennom Asbjørndalen.

Dokument i saka

- Søknad frå Lesja, Brennhaug, Dombås Røde Kors Hjelpekorps, v/Wiggo Vasshaug, 23.11.2021
- Godkjent øvingsplan for redningstjenesten frå Innlandet politidistrikt datert 21.10.2019.
- Uttale frå villreinutvalget datert 06.01.2022.
- Uttale frå villreinutvalet på e-post, 18.01.2021
- Retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøskuter i utmark og i verneområder, 15.mai. 2020.
<https://www.regjeringen.no/contentassets/aa9291299b80436489bfe44a96d0f30b/retningslinjer-om-redningstjenestens-bruk-av-snoskuter-i-utmark-og-i-verneomrader-15052020.pdf>

Heimelsgrunnlag

Delegering

I medhald av vedtekter for Reinheimen nasjonalparkstyre punkt 6.2, jf. naturmangfaldlova § 62 andre ledd tredje punktum, har nasjonalparkstyret for Reinheimen i styremøte 14.03.2016, sak 5/16, gjort vedtak om å delegere handsaming av einskilde saker til nasjonalparkforvaltaren, slik som i denne saka. Vedtaket gjev nasjonalparkforvaltarane i Reinheimen myndighet til å treffe vedtak i saker av kurant karakter.

Med saker av kurant karakter meiner ein følgjande:

- Saker etter dei spesifiserte dispensasjonsføresegnene i verneforskriftene om ferdsel og motorferdsel.
- Saker etter andre spesifiserte dispensasjonsføresegner i verneforskriftene og etter naturmangfaldlova § 48 der:
 - a) Det dreier seg om fornying av dispensasjon gjeve av styret eller arbeidsutvalet, og føresetnadene er tilnærma uendra.
 - b) Det føreligg etablert forvaltningspraksis frå saker handsama av styret/AU i tilsvarande sak.
 - c) Forvaltningsplanen gjev eintydige føringar for utfallet.

Søknaden er vurdert i samsvar med

- Forskrift for Reinheimen nasjonalpark, 24.11.2006
- Forskrift for Lordalen landskapsvernområde, 24.11.2006
- Forvaltningsplan for Reinheimen, mars 2010
- Naturmangfaldlova, 2009

Verneforskrift og verneformål

Formålet med Reinheimen nasjonalpark (verneforskrift § 2) er å ta vare på eit stort, samanhengande og villmarksprega fjellområde som inneheld særeigne, representative økosystem og landskap utan tyngre inngrep. Omsynet til villreinen sine leveområde er eit sentralt føremål med vernet.

I Reinheimen nasjonalpark og Lordalen landskapsvernområde er motorisert ferdsel i utgangspunktet forbode og særleg konfliktfylt fordi verneområda skal vere skjerna for unødvendig støy og uro. Transportar skal ha eit klårt nytteformål.

Forbudet skal etter verneforskrifta § 3, pkt. 6.2. ikkje vera til hinder for:

«a) Nødvendig motorferdsel i samband med militær operativ verksemd og tiltak i samband med ambulanse, politi-, rednings-, brannvern-, og oppsynsverksemd, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgåver bestemt av forvaltningsstyresmakta.

Forvaltningsstyresmakta kan jf. verneforskrifta § 3, pkt. 6.3, gje løyve til:

«a) Øvingskjøring til formål nemnt i punkt 6.2.»

I forvaltningsplan for Reinheimen står det følgjande om løyve etter søknad:

«Løyve etter søknad

Øvingar m.m. § 3, pkt 6.3 a, jf. 6.2 a.

Søknader om motorferdsel i samband med forsvaret, andre offentlege etatar og hjelpekorps sine øvingar skal inngå som del av ein årleg plan for øvingsverksemda. Formålet med øvingane, talet på personar og køyretøy, bruk av anna utstyr og øvingsområde skal framgå av søknaden. For hjelpekorps gjeld at planen skal vere godkjend av politimeisteren slik det fylgjer av retningslinjer frå Direktoratet for naturforvaltning. (Oppdaterte retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøskuter i utmark og i verneområder i brev frå miljødepartementet 15.05.2020.)

Alle søknader om kjentmannsskjøring skal vurderast med omsyn til verneverdiane, omsynet til dyrelivet, friluftsliv og utskifting av folk i hjelpekorpsa. Hovudregelen er at ein skal gjere seg kjent i områda utan bruk av køyretøy ved til dømes ski og fotturar. I samband med at hjelpekorps tek på seg kvisting av skiløyper bør ein nytte høvet til å gjere nye mannskaper kjent i områda.

Vidare skal det etablerast rutiner med kontakt med oppsynet og villreinutvalet i samband med øvingane.

I Retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøskuter i utmark og i verneområder (KLD, 15.05.2020), står det mellom anna at forvaltningsstyresmakta skal som hovedregel berre gje dispensasjon til øvingskjøring og kjentmannsskjøring som er ledd i ein øvingsplan.

Innenfor vernede områder er utgangspunktet i de fleste verneområder at øvingskjøring er forbudt. Det er et overordnet mål i verneområder å redusere motorisert ferdsel til et minimum, derfor skal slik ferdsel begrenses til det som er strengt nødvendig. For å være i stand til å redde liv og ivareta egen sikkerhet ved redningsoperasjoner, vil imidlertid redningstjenesten til en viss grad være avhengige av mulighet for øvingskjøring og i praksis særlig kjøring for å bli kjent ("kjentmannsskjøring") innenfor verneområder.

Ved vurdering av om tiltaket er i strid med verneformålet og om det påvirker verneverdiene nevneverdig, må det tas utgangspunkt i verneformålet slik det er angitt i formålsbestemmelsen for aktuelt verneområde. Det må vurderes konkret i hvilken grad motorferdsel vinterstid er i strid med de formål som er angitt, herunder påvirkning på naturtyper, arter mv.

Naturmangfaldlova

I tillegg til behandling etter verneforskrift og eventuelle retningslinjer i forvaltningsplan må søknaden også vurderast etter naturmangfaldlova, herunder dei miljørettslege prinsipp i §§ 8-12 (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jf. § 7.

Presedens

I enkeltsaker skal ein vurdere verknaden av presedens ved at andre kan få dispensasjon til liknande tiltak i verneområdet. Dette følgjer ikkje minst krav til likebehandling....osv

Vurdering

Brennhaug, Lesja og Dombås Røde kors fikk 21.10.2019 godkjent en femårig øvingsplan av politimesteren i Innlandet. Øvelse B4 som det søkes om nå, er en kjentmannstur i Reinheimen nasjonalpark. Denne kjentmannsturen vart òg gjennomført i 2017 med løyve frå Nasjonalparkstyret.

Det er heimel i verneforskrifta for å gje løyve til kjentmannskøyring for øvingsverksemda. Miljødepartementet har laga eigne retningslinjer for redningstenestas bruk av snøskuter i utmark og i verneområder, som vi også må forhalde oss til. Ved vurdering av om tiltaket strir med verneformålet og om det påvirkar verneverdiane nemneverdig, må det takas utgangspunkt i verneformålet. Det må vurderast konkret i kva grad motorferdsel vinterstid er i strid med formåla.

Det blir søkt om å kunna nytte 15 snøskuterar 26. mars og 27. mars, og dessutan nytta tre skuterar til oppkøyning av spor innerst i Asbjørnsdalen 25. mars. Nasjonalparkforvaltar har fått skriftleg uttale frå villreinutvalet og villreinnemnda.

Uttale frå Villreinutvalet.

Med unntak av deler av Asbjørnsdalen og Lordalen er det omsøkte området veldig lite brukt av mennesker på vinterstid. Det virker derfor noe unødvendig å dra inn i området med 15 snøskutere, som vil sette faste spor etter seg og kunne friste flere skiløpere til å følge disse sporene utover vår-vinteren?

Tidspunktet fram til 26./27. mars 2022 kan også være ugunstig for villreinen i Reinheimen. Storparten av fostringsflokkene har de siste årene igjen begynt å bruke områdene nord for Lordalen som kalvingsområde, og de første flokkene ankommer området i mars måned. Det ville være svært uheldig om dyrene skulle bli møtt med en «armada» av snøskutere og folk her i denne perioden.

Villreinutvalgets forslag er at denne kjentmannskjøringen gjennomføres før 01.03.2022. En unngår da å forstyrre villreinen på sin vandring mot kalvingsområdene nord for Lordalen. Samtidig vil sporene etter snøskuterne trolig bli mindre egnet som «skiløyper» utover våren og påsken – og følgelig trekke færre skiløpere inn i området.

Uttale frå Villreinnemnda.

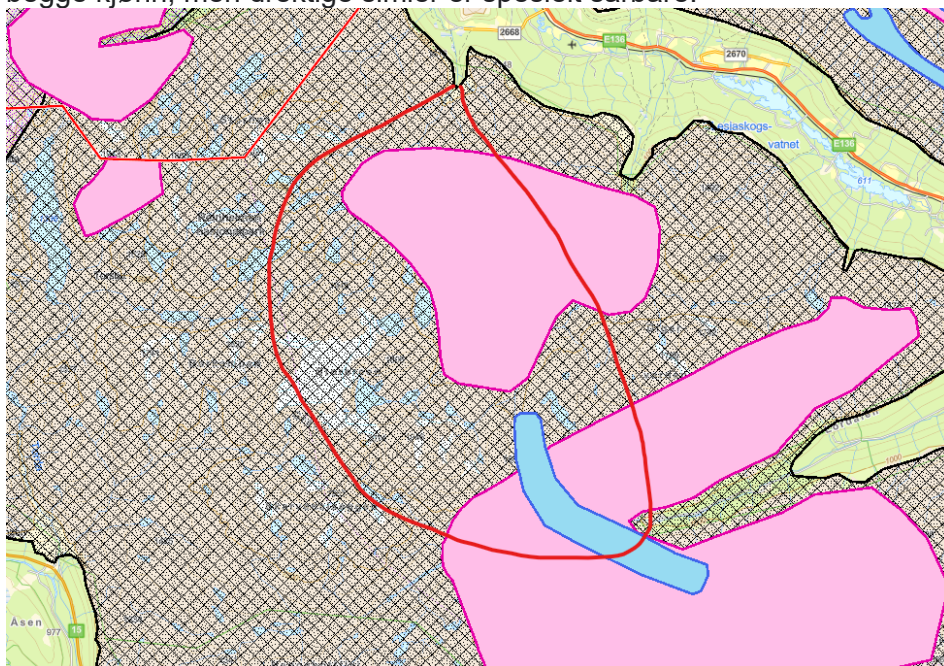
Røde kors gjer ein viktig jobb i våre fjellområder og vi ser behovet for kjentmannskøyring. Likevel ynskjer vi at køyringa i område der ein kan treffe på villrein bør bli avgrensa mest mogleg. Ein bør derfor velje tidspunkt og rute slik at sjansen for å treffe på villrein blir minst mogleg. I dei områda der det er mest ferdsel av folk vil det truleg også vera størst sannsyn

for å få eit redningsoppdrag. Det er i dei fleste tilfelle utanom dei områda med mest villrein.

Fostringsflokkane har dei siste åra brukt området nord for Lordalen som kalvingsområde og dei fyrste flokkane kjem ofte i mars månad. Da er det uheldig med kjentmannskøyting her på denne tida. Om øvinga blir lagt tidlegare på vinteren (**før 1. mars**), er sjansen mindre for å treffe på villrein etter ruta som er skissert. Tidlegare har også øvingane til ulike avdelingar av røde kors i Reinheimen vore fløtt (i tid og/ eller rom) for å redusere sjansen for å treffe på villrein.

Når det gjeld talet på snøscooterar er villreinnemnda av den oppfatning at det er betre å køyre fleire scooterar på ei helg enn å køyre færre mange helgar på rad. Samstundes tykkjer vi at 15 snøscooterar var mykje. Er det naudsynt? Køyreruta går ikkje gjennom område med mykje ferdsel, er det da naudsynt å gjennomføre kjentmannskøyting for så mange i dette området der det truleg er lite sannsyn for redningsoppdrag?

Det er svært uheldig med snøskuterkøyting så seint i mars, då ein kan risikere å treffe på forstringsflokkane med villrein ved Lordalen (sjå av kartet under). Det skal svært lite til før villreinen blir forstyrra, slik at det går ut over kondisjon og reproduksjon. Seinvinter og vår er spesielt sårbar periode for villreinen, og dyra treng ro før kalving. Etter ein lang vinter på sparebluss har villreinen lite ressursar å nytte til flukt om dei blir forstyrra. Dette gjeld dyr av begge kjønn, men drektige simler er spesielt sårbare.

Dette kartet viser villreinens kalvingsområde (rosa) og villreinens trekkområde (blå). Snøskutertraseen går over dei viktige villreinområda og det er difor nødvendig å styre motorferdselen til ein tid på året da det er liten sjans for å treffe villrein der.

Når Røde kors kjem med fleire snøskuterar på rekke og rad, vil dette være veldig uheldig situasjon om det skulle være villrein i området. Vi set difor som vilkår at kjentmannsturen skal bli gjennomført før 1. mars. Da er det meir sannsynleg at villreinen er lenger søraust. Eit anna argument for å flytte øvelsen lenger fram i tid, er at då vil sannsynlegvis snøskuterspora forsvinne til påska. Omsøkte datoar er berre nokre veker før den store påskeutfarta, og spor

som går langt inn i fjellheimen kan bidra til at fleire skituristar vil bevege seg innover i villreinområdet. I ein telefonsamtale med søkjar diskuterte vi både antall snøskuterar og dato for køyringa. Både forvaltar og villreinnemd og villreinutvalg meiner 15 snøskuterar på rekke og rad synes å være for mykje inn i ein nasjonalpark. Søkjar meinte 4 snøskuterar pr korps (til saman 12 stk), ville være svært nyttig. For verneverdiane i Reinheimen er det viktigast når på året forstyrringa skjer, og vi gir dirfor løyve til 12 skutera, men at køyringa må skje før 1. mars.

Søknaden må og vurderes etter naturmangfoldlovens miljøretslige prinsipp nedfelt i §§ 8-12 (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøfrringelse bæres av tiltakshaver, samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder).

Kunnskapsgrunnlaget er godt dokumentert gjennom verneplan for Reinheimen med kartleggingar og konsekvensutgreiing. Det er såleis god oversikt over kva som kan påverke natur- og kulturmiljøet i området, jf. naturmangfoldlova § 8. Utfordringar med tiltaket er i forhold til den nasjonale villreinstammen. Kartet i saksutgreiinga viser dei sentrale trekkområda og kalvingsområda til villrein i området. Snøskutertraseen går over viktige villreinområde og det er difor nødvendig å styre motorferdselen til ein tid på året da det er liten sjans for å treffe villrein der.

Ved å sette vilkår om at turen blir gjennomført før 1. mars tek vi omsyn til villreinen i området. Villreinen har ikkje trekt mot dette området før i midten av mars og ved å være føre var jmf. § 9, sett vi som vilkår at køyringa må skje før 1. mars.

Sjølv om tiltaket er forbigåande, og i liten grad vil påverke naturverdiane på det konkrete tidspunktet, må søknaden vurderast i lys av prinsippet om samla belastning, jf. naturmangfoldlova § 10. Ved vurdering om samla belastning, må alle verneområda i Reinheimen sjåast i samanheng. Det er oversikt over aktuelle hjelpekorps i området, og det vil ut i frå ei konkret vurdering, ikkje bli mange liknande saker i verneområdet. § 11 «Kostnadene ved miljøforringing skal berast av tiltakshaver», er vurdert til ikkje å vera relevant.

Når det gjeld prinsippet om miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetodar, jf. naturmangfoldlova §12, er bruk av snøskuter ein aktuell metode for å få oversikt over område på relativt stutt tid. Forvaltar viser likevel i denne samanheng til forvaltningsplan s. 47, der det står at når ein skal gjera seg kjend i eit område, skal det i hovudregelen gjerast utan bruk av køyretøy, men ved ski og til fots. Bjørli ligg utanfor verneområdet, men er i stor grad utbygd med hytter og har stor turisttrafikk. Det er ein generell auke av ferdsel innover i fjellet og av den grunn kan det være nyttig for medlemmane i det lokale Røde Kors Hjelpekorps å gjere seg kjend med innkøying inn Asbjørnsdalen.

Nasjonalparkforvaltar viser til at tiltaket har eit avgrensa omfang i tid og rom, og at innspela frå villreinnemnda er teke omsyn til i vurderinga. Ut ifrå ei samla vurdering og med dei gitte vilkåra, meiner nasjonalparkforvaltaren at tiltaket kan gjennomførast med heimel i verneforskrifta.

Med helsing
Mari Melbø Rødstøl
nasjonalparkforvaltar

Etter våre rutinar er dette brevet godkjent og sendt utan underskrift

Kopi til:

Lesja kommune

Statskog

Reinheimen-Breheimen villreinutval

v/Knut Granum

Villreinnemnda v Tor Taraldsrud

Kristine Sørli

Statens naturoppsyn v/Thomas Rødstøl

Statsforvalteren i Innlandet

Lesja Fjellstyre

Statens Naturoppsyn v/Per Olav Haugen

Postboks 53

Postboks 63 Sentrum

Postboks 987

2665

7801

2604

LESJA

NAMSOS

LILLEHAMMER